

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografa.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerloh Leaser.
Helarich, Sobalek, Rudolf Wosak.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldberger,
Ekslein Bonat. In Ham-
burg: Marotyl & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colônă 6 cr.
și 30 cr. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifi și învoială.

RECLAME pe pagina a 3.a o
seriă 10 cr. sêu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
cele poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr.
v. a. sêu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 51.

Brașov, Sâmbătă 6 (18) Martie.

1899.

La cestiunea naționalităților.

Dorința, ce s'a fost exprimat din sinul Sașilor, ca unul din deputații lor să ia cuvântul în cameră în decursul desbaterei bugetare și să supună programul guvernului unei critice obiective din punct de vedere național săsesc, s'a împlinit, deși pôte nu pe deplin.

Deputatul Wilhelm Meltzer a vorbit în ședința de ieri a camerei, ocupându-se mai mult de programul noului guvern în legătură cu cestiunea naționalităților.

N'avem până acum, decât numai un resumat scurt din vorbirea numitului deputat. De aceea nici nu putem intra în amănuntele ei. Veдем însă, că acea critică mult așteptată nu s'a făcut programului d-lui Szell, ci Meltzer în partea din urmă a vorbirii sale a căutat mai mult acele puncte din program, cari, după părerea sa și a soților săi, par acceptabile și mulțumitoare, și în partea a doua a vorbit de cestiunea naționalităților și de rezolvarea ei, adică despre o cestiune, care n'a fost atinsă cu nici un cuvânt în programul ministrului-președinte.

Meltzer pornesce dela părerea, că legea de naționalitate, pe care a creat-o Francisc Deak, este baza soluțiunii cestiunii naționalităților, — o soluțiune, dela care, cum șise baronul Eötvös, atârna viitorul țerei. El se pune așa-dăr cu totul pe baza amintitei legi dela 1868 și cere, ca ea să fie ast-fel executată, încât îndreptățirea „limbei statului“ să nu se estindă peste marginile indicate de interesele administrațiunii sale și să nu împedice dezvoltarea naționalității popórelor nemaghiare, cari conlucră la bunăstarea și înflorirea țerei.

Cu alte cuvinte, deputatul sas cere un scut pentru naționalități pe baza legii dela 1868 și apellază indirect la guvern, al căruia șef, după părerea sa, e pătruns și condus de spiritul conciliant al lui Deak, ca să reia firul întrerupt de pe timpul lui Deak și să facă posibilă executarea conștiințioasă a legii „pentru egala îndreptățire a naționalităților“.

Repeșim, că nu cunoșcem încă cuprinsul întreg al vorbirii din cestiune. Ajunge însă și atâta pentru ca să escite curiozitatea noastră cu privire la ceea ce va răspunde ministrul-președinte Szell d-lui Meltzer, decât în genere va afla oportunitatea de a intra în discușiunea sulevată de acesta.

Suntem curioși, șicem, să vedem, ce-i va răspunde Szell și decât el în genere are de cuget de-a se ocupa cu toată serioșitatea de soluțiunea cestiunii naționalităților în sensul indicat de deputatul Meltzer, ca să reia adecă firul întrerupt din vremile lui Deak și Eötvös.

Noi credem, că tocmai ideile și năzuințele maghiarismului violent, ce le-a adus la suprafață, cum șise Meltzer, dezvoltarea politică din cei două-deci și cincii de ani din urmă, — idei și năzuințe, cari sunt diame-

tral opuse principiilor legii de naționalitate, îi vor face ca neputința d-lui Szell de-a se pune pe terenul, pe care s'afia cestiunea naționalităților la începutul erei dualiste.

De atunci și până adî acea nenorocită dezvoltare politică a creat succesiv un întreg sistem de legi, cari decât nu vor fi parte cu totul desființate, parte radical reformate, executarea legii de naționalități, așa cum a fost ea adusă la 1868, este imposibilă.

Chiar de ar avé seriósa intențiune să pășescă la rezolvarea gravei cestiuni a naționalităților, ministerul Szell se va împedeca de amintitul sistem de legi, cari tind toate față la maghiarizare și eschid a priori puțința unei libere dezvoltări a limbei și naționalității popórelor nemaghiare, chiar și între marginile cu totul restrinse ale legii dela 1868.

Decă nu va fi hotărît guvernul să delătura aceste pedeci, ci va crede, că pôte sub devisa „lege, drept și dreptate“ să pună capăt ne-mulțumirii naționalităților, fără să altereze sistemul de legi maghiarizătoare, atunci totă ostenela deputatului Meltzer a fost zadarnică.

BCU Cluj / Central University Library

Bisericele surori române.

Din raportul despre recepțiunile cu ocașiunea intronării Metropolitului Mețianu, ce a început a-l publica „Telegraful Român“ în numărul său de Joi, reproducem adî următoarea parte relativă la primirea deputațiunii bisericei române unite:

„Representanța bisericei surori gr. cat. române a constat din Ilustritatea Sa d-l preposit și vicar metropolitan Ioan Moldovanu și din Reverendisimii Domni Dr. Augustin Bunca și Dr. Vasile Hossu, canonicii, Raicu ppop în Teaca și A. Domșa.

Oratorul acestei deputațiuni, d-l Moldovan, cu cunoscut-ai gravitate aduce metropolitului nostru salutul Escelenței Sale metropolitului Dr. Victor Mihalyi, al consistoriului și capitolului metropolitan, și al întregii metropolii gr. cat. române. Domnia Sa spune, că întrégă biserica sa ia din suflet parte la bucuria sinceră, ce a cuprins biserica noastră acum la îndeplinirea celei mai înalte trepte bisericesci prin persoana, care este fiul doriri întregului popor român, și în care cu toții își pun încrederea lor. Imploră darul lui Dumnezeu asupra capului bisericei noastre, ca să cârmuiască spre progres și bine biserica ortodoxă română, și să rógă să de Dumnezeu, ca acea întință bună înțelegere, care trebuie să sustee între fiii neamului fără deosebire de confesiune, să rămăe și să se întărească și pe viitor spre binele tuturor fiilor națiunii române.

Ex. Sa Metropolitul nostru, mulțumesc în cuvinte cu adevărat frățesci, atât Escelenței Sale metropolitului Dr. Victor Mihalyi, cât și Veneratului capitu și consistor metropolitan pentru căldurósele urări, ce i le aduce o distincă deputațiune a bisericei surori, cari felicitări îi sunt cu atât mai scumpe, cu cât vin dela frații de același sânge, împărțiți în două confesiuni, nu din vina lor. Decă odată formăm două

biserici, să căntăm a emula unii cu alții în cele bune și folositoare, menite a mijloci progresul poporului român, cu atât mai vârtos, că avem aceeași limbă, aceeași cultură și urmărim același scop; și scopul comun se pôte mai bine urmări și mai cu succes prin o conlucrare frățescă. Escel. Sa indică, că și până acuma a trăit în bună înțelegere cu toate confesiunile, va lucra și în viitor din totă inima în această direcțiune, și este convins, că și din partea bisericei surori va întâmpina aceeași bună-voință; și această armonie va fi de sigur în interesul cauzelor noastre bisericesci și școlare. Acesta este cu atât mai necesar, cu cât interesele noastre sunt aceleași. Să nu uităm deci nici când, că suntem frați de un sânge, și sângele apă nu se face.

Asemenea s'a prezentat și o deputațiune mai mare a parohiei gr. cat. române din loc, condusă de veteranul protopop Ioan V. Rusu, care a salutat pe Escelența Sa în cuvinte alese; și acesta a răspuns, mulțămind pentru buna întâmpinare ce i-o face și biserica soră“.

* * *

Lăsăm să urmeze acum răspunsul Metropolitului, cum l'a adus „Tribuna“ după notițe făcute la fața locului, care răspuns conșună în esență cu raportul „Telegrafului Român“, dăr este ceva mai amplificat. Etă-l: „Iubiți frați! Felicitarea bisericei surori imi este deosebit scumpă inimii mele. Mulțumesc din tot sufletul, din totă inima mea I. P. S. Sale prea demnului Archiepiscop și Metropolit Dr. Victor Mihalyi și venerabilului consistor metropolitan pentru căldurósele urări, ce 'mi face mie, capului bisericei mele din această patrie.

N'am uitat și nu trebuie să uităm niciodată, că suntem de un sânge, fiii unui și aceluiși popor cu una și aceeași limbă, una și aceeași cultură, unele și aceleași scopuri naționale-culturale, deopotrivă devotați aceleași națiuni.

Abia 200 de ani, de când suntem despărțiți în două biserici surori și nu e vina noastră, intonez nu e vina noastră a Românilor, că suntem despărțiți în două biserici.

Scopurile comune prin o conlucrare frățescă se pot mai bine sustine. Și până acum totă viața mea am trăit în bună înțelegere cu toate confesiunile și în spezial cu biserica soră. Ași dori însă, ca în cestiile bisericesci și școlare să căntăm a trăi în frățescă armonie unii cu alții; din partea-mi așa șice mai mult: să mergem mână în mână unii cu alții arhieriei ambelor biserici naționale române: pentru-că, fraților, din și în și tot mai mult suntem avisați unii la alții și numai conlucrarea frățescă ne asigură condițiunile pentru ca bisericele surori să pôtă fi și în viitor scutul și leagănul limbei și culturii noastre române.

Să întărim deci cele două fortărețe naționale spre mărirea lui Dumnezeu, spre binele patriei noastre și să nu uităm: că suntem de un sânge și că sângele apă nu se face“.

Procesul bisericei Sf. Nicolae. Ađ, Vineri, va veni înaintea tribunalului de Ilfov judecarea procesului intentat statului român de cătră biserica Sf. Nicolae din Brașov pentru plata rentei de 75,000 lei anual pe sêma școlilor române din Brașov. Epitropia bisericei Sf. Nicolae va fi

representată prin d-nii Titu Maiorescu, Vasile Lascar și C. Disescu.

Clubul român dietal bucovinean a ținut Marți la 4 ore d. a. în localitățile palatului țerei o conferență, în care a discutat situația politică și atitudinea partidului.

Atitudinea deputaților sași.

Cu ocașiunea discușiunii bugetului în camera ungară (ședința de ieri) și-a ridicat cuvântul și deputatul sas din Ardeal Wilhelm Meltzer. El marcheză pozițiunea față cu noul guvern a acelor deputați sași, cari stau în afară de partidele maghiare din dietă, șicend, că n'au aflat nici un motiv politic în evenimentele ultime, pentru a-și schimba poziția lor înafară de partide, deși ei însotesc cu totă simpatia activitatea pacificătoare a noului ministru-președinte și au primit mai multe puncte însemnate ale programului său cu aprobare.

Deputații sași, șise Meltzer, stau și ei pe baza pactului de drept public dela 1867, ca a unei creațiuni durabile, care trebuie să fiă scutită de ori-ce șgduire. În ce priveșce pactul economic, aprobă și ei punctul de vedere al guvernului, care între marginile legii doreșce sustinerea comuniunii economice și delăturarea acelor pedeci, cari consistă numai în raporturile politice și nu în împrejurarea, că interesele economice ale ambelor state nu s'ar pôte împăca. Deputații sași au înțeles cu mulțumire, că ministrul-președinte accentuează principiul deplinei imparțialități, care tocmai într'un stat poliglot are o însemnătate îndoită.

Vorbitorul trece apoi la cestiunea naționalităților și constată, că dezvoltarea politică a adus la suprafață idei și năzuințe, cari nu stau în consonanță cu principiile legii de naționalitate. El recunoșce necesitatea unei limbi a statului într'un stat poliglot, dăr această însemnă pentru cei-ce vorbesc această limbă, o anumită preponderanță politică, și pentru cei-lalți o anumită resignațiune, pentru care ei pot avé o despăgubire numai în conștiința, că cu dezvoltarea propriei lor naționalități, conlucră și la bunăstarea și înflorirea întregii națiuni. În fine declară, că deputații sași primesc bugetul. (Aplause pe băncile Sașilor).

Observăm, că acest resumat al vorbirii deputatului Meltzer l'am redat întocmai după raportul telegrafic, ce-l publică „Sieb. d. Tageblatt“ din Sibiu.

Congrua și „preoțimea naționalităților“.

Am amintit ieri, că comisiunea regnicolară pentru Congrua s'a întrunit alaltăeri în Budapeșta, unde a ținut ședință. „Egyetértés“, diar archișovinsto-kossuthist, publică în aface-rea această un articol plin de venin la adresa „preoțimei naționalităților“, cum șice el, căreia i-se pune în prospect „bunătățile“ ce le va primi din „mila“ vlădicilor catolici și a statului. Spune fôia șovinstă, că pentru a-se regula definitiv congrua, este de lipsă suma anuală de 1,200,000 fl. Apoi continuă:

Până când însă se va pute întâmpla acesta, e necesar să se lămurească multe alte chestiuni. Trebuie să se țină seamă de aceea, că dintre preoții a 5317 parohii catolice, avizați la ajutor, sunt mai ales preoții, cari aparțin naționalităților, adică greco-catolicii români și ruteni și preoții slovaci catolici. Aceștia sunt cei mai săraci. Și acești preoți ai naționalităților, cu puține excepțiuni, nu sunt aderenții ideii de stat maghiar. Forțe mulți sunt între ei, cari zelază în interesul propagandei tendințelor de naționalitate și între credincioșii lor fac pe apostolii contra ideii de stat maghiar. La regularea Congruiei acestor preoți, trebuie negreșit să se aibă în vedere interesele statului. Trebuie să ne îngrijim temeinic, ca nu cumva pe lângă îngrijirea statului și pe lângă ajutorul preoțimei superioare catolice, acești preoți ai naționalităților să ajungă la putere pe terenul lucrării lor în contra intereselor statului maghiar. Ar fi o curată nebunie, decât statul maghiar și marișimia preoțimei superioare catolice, ar hrăni pe inimicii statului maghiar (!) Problema legislației este, ca cu înțeleptă prevedere să stipuleze condițiunile întregirii venitelor preoțimei naționalităților. Între aceste condițiuni, trebuie să se pună la primul loc deplina fidelitate către statul maghiar.

Nu mai trebuie să spunem, că dorințele și așteptările foicei șoviniste sunt împărțite de sus până jos în tabăra „patrioților“, și că se va și ține seamă de ele la regularea Congruiei. În condițiunile acestea darul danaic, cu care este înbiată preoțimea nemaghiară, devine o nespuse mare primejdie pentru independența și naționalitatea ei.

Szell către alegătorii săi.

Ministrul-președinte Szell a primit alături o deputație de 50 de membri ai alegătorilor săi din St. Gothard, care a mers să-i ofere din nou mandatul de deputat. Primind deputația, ministrul-președinte a răspuns vorbirii, prin care a fost salutat, c'uu discurs mai lung, care în resumat este următorul:

Disce la început, că rezolvându-se a primi oficial greu de prim ministru al țării, a făcut-o în conștiința, că unicul drum al eșirii din încurcătura, în care se afla țera, este pacea și conciliațiunea. A fost greu a merge pe acest drum și a delătura piedecile, ce-i stau în cale. În fine însă totuși a succedat muncii. În contra voinței sale s'a pus la ordinul Majestății Sale, dăr cunoscătoare gravitatea problemelor și piedecile uriașe, ce sunt împreunate cu misiunea și pozițiunea sa. Nu se lăgână în iluziuni, scie, că trandafirii ce se arată ađi, cuprind și spinii, dăr ori-ce va aduce sörtea, una scie și mărturisește: soliditatea principiilor sale politice, cu totă convingerea, de care este străbătut.

Scopul lui a fost nu numai o pace momentană, ci o *pacificațiune* statornică, care să străbată țera întregă, să îmblânzească patimile și să modereze conflictele. Că ce va aduce viitorul, nu poate scii, scie însă și asigură, că va rămâne fidel principiilor sale profesate de când a pășit pe cariera politică.

Spune, că nu de mult i a cădut în mână o scrisoare învechită, pe care abia a recunoscut-o. Era o notiță făcută înainte cu 31 de ani, când prima dată a fost ales deputat. În ea era scris, că politica și crezul său politic este opera pactului dela 1867, pe a cărei basă Ungaria se poate desvolta și ferici, și care a rezolvat un conflict de vécuri, formulând corect chestiunile comune dintre două țeri, cari stau sub același principiu. Pe baza acesta *trebuie reconstruit statul maghiar* și trebuie îndreptate înțelășările de trei sute de ani, căci Ungaria a rămas înderăt, ea trebuie provédută cu instituțiunile de stat și cu creațiunile naționale maghiare.

Germanii în contra maghiarisării.

În numărul nostru de Luni am fost publicat o parte din scrierea volantă, ce „Alldeutsches Sprach und Schriftverein“ din Berlin a redactat-o și trimis-o în Ungaria, ca să fi răspândită mai ales printre țărănimea germană din comitatul Șopronului, espusă pericolului maghiarisării.

Acum cetim în foile unguresci din Peșta, că viceșpanul numitului comitat a trimis ministerului unguresc de interne un esemplar din acea broșură, cu propunerea, ca guvernul să-i detragă debitul postal. Numitele foi însă își exprimă temerea, că măsura acesta ar fi cam întârziată, deoarece — după a lor părere — esemplare multe se vor fi împărțit deja prin ținuturile germane ale Ungariei, mai ales dincoace de Dunăre, unde Germanii locuiesc în masse, apoi prin Scepuș, prin Bănat și printre Sașii din Ardeal.

Tonul energic din această broșură îi supără grozav pe șoviniști. Căci, dicit ei, acest ton e în stare „a infecta țărănimea germană, care nu e străină de maghiarisare“, și apoi nu sciu cinstiții dela presa șovinistă cum s'ar pute pune piedecă la o puternică agitațiune germană în contra maghiarisării, deoarece totuși cu Neamțul berlines e greu ađi prinde mîntea.

Una dintre foile cele mai cetite din Budapeșta nu se sparie a mărturisi, că Ungurii stau față 'n față c'o acțiune și mai mare a Germanilor. O deduce acesta din împrejurarea, că în „Westermanns Illustrirte Deutsch Monatshefte“ (broșura din Martie c.) profesorul german Theobald Fischer a publicat un articol, în care se plânge asupra „tristelor persecuțiunilor care sunt espuse Sașii Ardeleni din partea Maghiarilor, cari urmăresc ținta de a iustrina populațiunea de rassă germană, din Ungaria, de seminția germană, a-o înstrăina de părinții, limba, credința și de cultura germană“. Th. Fischer vorbește apoi despre școlile de stat maghiarisătoare, despre procederea funcționarilor, despre stările publice, arătând cum toate servesc cauză șovinismului maghiar cutropitor. Savantul profesor face amintire și despre *Români*, dicit, că Românii au făcut în ultimele decenii progrese uimitore pe toate terenurile, ér în special despre Românii din regatul ungar spune, că se ridică din ce în ce în privința culturală și economică și se înmulțesc repede. Drept conclusiune exprimă părerea, că înainte de expirarea unui jumătate de véc, se va forma un puternic stat național român, cam asemenea celui din vechea Dacie.

Ce e dăr de făcut în contra „agitațiunii germane“? Astfel se întreabă foice șovinistă maghiară, și-și răspunde tot ea, că de sigur ministrul de interne unguresc va lua măsuri contra răspândirii acestor fel de scrieri importate din Germania. Ministrul va trebui să orânduiescă confiscarea broșurilor, dăr „din experiență e cunoscut, că o astfel de măsură puțin poate să ajute. Gendarmeria nu poate umbla dela casă la casă pentru a confisca broșurile contrare statului, ér de ar face-o, tot nu s'ar pute stărpi semința aruncată în straturile poporului“.

Destul însă, că s'a dat țipetul de alarmă în contra celei mai prospete „trădări de patriă“. Să vedeți numai, cum vor sări solgăbiri și procurorii, ca să salveze statul „primejdut“ prin câte-va rënduri strecurate din Berlin în Ungaria.

Dăr nu mai continuăm. Rămâne să repetăm constatarea, că năvala maghiarisării a mișcat și pe cei din Germania, cari ori cum, tot nu pot sta muți și neclintii, când e vorba de frații lor de sânge persecutați.

Revistă externă.

Colisiuni de interese în Peninsula balcanică. Publicistul engles Stillmann, publică în „Contemporary Review“ un articol interesant despre pacea europeană. Vorbind despre colisiunea de interese în Peninsula balcanică, combate părerea greșită, că acesta s'ar nasce din emulațiunea între Austro-Ungaria și Rusia și pune totul în

cărea Rusiei, care prin agenții ei pregătesc terenul în Balcani, cu scopul final de-a răscula provinciile slave din monarhia austro-ungară. Decă Țarul vrea pace — dicit Stillmann — atunci n'are decât să-și retragă agenții săi, cari lucrază în Montenegro și Macedonia și în alte provincii pentru organizarea năsuințelor slave în contra Austro-Ungariei. Până când Țarul nu va face acesta, congresul de pace este numai o ironie și o mască, ce servese planurilor ruseset.

Agitațiune pangermană. Deja de mulți ani, patrioții germani se plângeau, că în Polonia prusiană populațiunea germană e în descrescere, pe când Polonii se înmulțesc; mai cu seamă s'a agitat chestiune proprietăților, afirmându-se, că pământurile Germanilor trec în stăpânirea aristocrațiilor polone. Guvernul prusian s'a vedut împins a vota sume însemnate și a sprijini asociațiunile, cari s'au format pentru răscumpărarea pământurilor. De curând a apărut o broșură a d-lui G. Wagner, fost redactor-șef al diarului „Posener Zeitung“, care aruncă o lumină vie asupra acestor agitațiunii pangermane. D-sa arată, că populațiunea germană în loc de-a descresce, se înmulțesc de vr'o 30 ani cu 32½ la sută, pe când înmulțirea Polonilor e socotită numai la 29¼ la sută. În totă această agitațiune, spune d. Wagner, nu sunt decât două motive: șovinism și afaceri rentabile.

Venirea lui Cecil Rhodes la Berlin și audiența, care îi va fi acordată de împăratul Wilhelm, va contribui, fără îndoială, la stabilirea unei bune înțelegeri între Germania și Anglia în chestiuni coloniale. Calea ferată pe care o proiectează Rhodes dela Cap până la Cair, va trece în Africa de Ost pe teritoriul german. Era o vreme, în care Rhodes trecea drept germano-fag; acuma spiritul public pare a avea simpatii pentru englezul întreprinzător, care, dintr'un simplu doctoraș în medicină, a ajuns să cucerească colonii, cari poartă numele lui.

Novă cucertire engleză în China. Lui „Daily Mail“ i-se scrie din Shanghai, că Anglia a luat în posesiunea ei grupa de insule *Miau-Tan*, care constă din teritorii pustii la nord spre Santung. Această grupă de insule dominază drumul marin între Marea galbenă și golful Cili, și sunt aproape de Vej-Haj-Vej.

Americanii și Filipinele O scire telegrafică din Washington anunță, că generalul Otis a sfatuit pe guvernul său să întreprindă tractările cu șefii Filipinilor și să i atace cu violență. Despre astfel de tractări puțin s'a scuit până acum. Din toate însă reiese, că Americanii nu înainteză. Dela victoria lor presupusă din 5 Februarie, au trecut deja mai bine de cinci săptămâni și situația la Manilla e încă mereu nedeslușită. A cercat, ce-i drept, generalul Hale să înainteze, dăr s'a retras, și Filipinii și-au reocupat vechile poziții. Nici la Ilo-Ilo nu pot câștiga Americanii teren. Generalul Miller scrie, că are în față 20,000 de ómeni și că e prea slab pentru a pute înainta înfrângându-i.

SCRIRILE ȚILEI.

— 5 (17) Martie.

Societatea geografică română. Sămbătă 6 Martie v. Societatea geografică română va ține prima sa ședință anuală. Se scie, că aceste ședințe se țin în sala Senatului. M. S. Regele, care e președintele de onore al societății, va asista împreună cu A. S. R. principele Ferdinand. Vor vorbi d-nii Gr. G. Tocilescu despre lucrările pentru cunoșcerea *Patriei române* și G. Assan inginer-mecanic, despre călătoria sa în jurul pământului.

Cehii și Viena. Organul radical cehic „Radikalni Listy“ apelază la poporul cehic și-l îndemnă a face un asalt asupra Vienei, pentru-ca Cehii, luând în posesiune Viena, să fi despăgubiți pentru teritoriul german de limbă în Boemia. Între Cehii din Viena, dicit numita foice, e pregătit

deja terenul și e de lipsă numai, ca elementul cehic să fi tare în Viena, ca să fi sprijinit din partea întregului popor cehic, astfel se va pute cehisa Viena. Nu înțelege, de ce Cehii bătrâni și tineri dau așa puțină însemnătate cehisării Vienei. Cu totă esagerațiunea provocării acesteia, este fapt, că în adevăr, aproape jumătate din populațiunea Vienei este de origine cehă.

Despre trecerea din Santova dela catolicism la ortodoxism, întâmplată în 12 l. c., li-se scrie foilor unguresci următoarele: Trecerea s'a făcut cu mare solemnitate. Ea s'a făcut prin protopresbiterul Lyubimir Kupuszarevits din Zombor. Din Zombor au plecat o mare mulțime de Sërbi, ér la Béregh li-s'au alăturat un banderiu de vre-o 80 de călăreți în port național sërbesc. În Santova erau ridicate trei arcuți de triumf fără inscripțiune. Intrând în comună, toți s'au adunat într'o curte spațioasă a unui țeran bunevat, care era designată, ca loc al festivității. Aici a fost ridicat un baldachin, sub el un altar. Actul sërbesc s'a început la 9 óre a. m. S'a ținut o liturghie, la care a pontificat protopresbiterul c'o strălucită asistență de preoți. Cântările le-a executat un cor al preparandiei sërbesci, care a făcut mai ales asupra „proseliților“ un mare efect. După liturghie protopopul a ținut o vorbire, în care cu cuvinte elocvente a făcut atenți pe cei peste 1000 de Bunevați la însemnătatea pasului lor și la datorii împreunat cu acesta. Vorbirea a fost întreruptă adese-ori de strigări de „Zsivio!“ A urmat punctul culminant al sërbarii: *trecerea*. La un semn al protopopului, Bunevații au în-genunchiat, au recitat simbolul credinței „Cred într'unul Dumnezeu“ și prin acesta au pășit, înaintea lui Dumnezeu și a ómenilor, în sinul bisericii ortodoxe. Li-s'a dat binecuvântarea, apoi s'au cuminecat cu toții, și cu acesta sërbarie oficiată s'a sfârșit. — Santova are 2210 suflete. Din acestia au trecut la ortodoxim 1177; au rămas catolici 831.

Fișpan demisionat. Fișpanul comitatului Odorhei, Iosif Haller, și-a cerut dimisiunea dela ministerul de interne. „Magyaorszag“ spune, că i-s'a primit.

Artileria franceză. Cuvintele ministrului de răboi Freycinet roșite în cameră, unde a afirmat, că artileria franceză n'are părechia în totă lumea, a aflat un echo multiplu. Mai multe foi franceze publice o notă, care fără îndoială este oficiată, de următorul cuprins: „De câte-va zile înoirea artileriei franceze e fapt împlinit. Legea dela 29 Iunie 1894 e dusă în deplinire. Cele 620 baterii de tunuri nouă, prevédute în acea lege, sunt gata. Între acestea sunt 40 baterii din tunurile scurte de 120 milimetri, cu un nespuse efect. Artileria franceză nu are astăđi părechia în în totă lumea“.

Alegerea de episcop reformat pentru Ardeal, în locul răposatului Dominic Szasz, a provocat mari agitațiuni între credincioșii bisericii reformate. Candidații sunt patru, și fiă-care candidat își are partida sa. Aceste partide pe întrecute dau apeluri, poartă polemici prin diare, fiă-care laudându-și pe candidatul său, așa că par a-se afla în ajunul unor alegeri dietale de sub Banffy. Până acum nu se pote constata, care dintre candidați are mai multe șanse de isbândă.

Foc. Din Tohanul-vechiu ni-se scrie: Un cas de foc, unic în felul său, s'a întâmplat în *Tohanul-vechiu*. Locuitorului de aici George Aftanase Popa, negustor, cu soția sa, în 15 Martie a. c. s'au dus la Brașov în cauze de proces. Bolta au închis-o, precum și toate casele și ferestrele. Sus numiții n'au venit acasă nici ađi în 16 c. Ađi la órele 12 vecinii au observat, că din casele susnumiților iese fum teribil cu miros foarte greu, și așa alarmându-se ómenii și mergând la fața locului cu aparate de stins, s'a aflat, că la ușa culinei de către curte din afară, jos, era o ólă cu foc, din care erau conduse pe sub ușe nisele fitile în toate părțile, prin celea 2 odăi și prin

boltă, și pe padiment era versat petrolu, ér la capétul fitilelor era pusă ierbă de pușcă și cătrănițe multe. Causa, că n'a isbucnit focul dintr'una, a fost aceea împrejurare, că a lipsit aerul și așa a ars nădușit, însă desfăcându-se ușile și ferestrele, focul, care isbucnise numai într'o odăie, a fost localizat în grabă cu pompa, și așa au ars numai un pat cu vestimintele din el și puține obiecte s'au pirlit. Venind gendarmii au confiscat fitilele, ce s'au mai aflat întregi, cam la 7—8 metri, precum și cele arse și óla, și în fine, cătrănițele și ierbă de pușcă. Gendarmii au mai aflat multe obiecte din boltă ascunse în grajd. Astă sêră la 9 ore au sosit negustorul și soția sa din Brașov cu o căruță. Ómenii din cestiune au fost asigurați în contra focului.

Societatea de antropologie și etnografiă. A doua întrunire convocată la Ateneu de d-nii prof. Obregia, Onciu și G. Diamandy pentru constituirea societății de antropologie și etnografiă, a fost cercetată de vre-o 30—40 persoane, în mare parte mică, între cari și doctoresa Virginia Alexandrescu, câți-va profesori, literați, etc. Ședința a fost condusă de d-l prof. Gr. Ștefănescu. D-l Diamandy a citit statutele, cari au fost aprobate. S'a ales, prin aclamațiune, un comitet compus în mare parte de persoane, cari au fost de față la prima ședință.

Telefon între Berlin, Bruxella și Paris. Intre Berlin, Bruxella și Paris se va instala o linie telefonică, care va avea lungime de 1000 kilometri. Ea va fi cea mai lungă linie telefonică de pe întreg pământul. Sêrmele vor fi făcute din bronz fosforic, și pentru a fi scutite în contra ruperii, vor avea o grosime de 5 mm.

Predici. Poimâne, Duminecă, va predica în biserica S-lui Nicolae din loc pârintele capelan militar, N. Fizeșanu, fiind de față și militarii români gr. or.

Ciuma în Indii. Legațiunea română din Londra a înștiințat pe ministerul român de externe, că după scirile primite din Indii, dela 24 Februarie până la 3 Martie au fost următoarele casuri de ciumă: La Bombay 107 de casuri, din cari au murit 72 bolnavi; la Pomar 100 bolnavi din cari 65 au murit; la Satara 142 casuri din cari 130 morți; la Mana 169 casuri din cari 139 morți, la Belgaum 146 casuri din cari 104 morți; la Darwar 168 casuri din cari 87 morți; la Kairo 114 bolnavi, din cari au murit 78; la Baroda 155 bolnavi, din cari au murit 123, la Kahapur 317 bolnavi, din cari au murit 165 bolnavi și la Mysore 205 bolnavi, din cari au murit 195.

Logodnă princiară. Din Berlin se anunță, că priințul grecesc George, guvernatorul Cretei, se va logodi încurând cu prințesa Victoria Alexandra, fiica principelui de Wales.

Teatru german. Ađi Vineri se va reprezenta comedia în 3 acte „Der Herr Senator“, de Franz d. Schönthan și Gustav Kadelburg. În pregătire este piesa „Fuhrmann Henschel“.

1. Aplicarea multiplă. Nu există mijloc mai bun, care se pôte aplica la diferite casuri, ca Molls Franzbrantwein care alină durerile, întărește nervii și muschi întrebunțându-se ca adaos băi etc. O butelie 90 cr. se pôte procura ălinic prin poste dela farmacistul A. Moll liferantur curței din Viena Tuchlauben 9. În depourile din provincie se se cêră espresă preparatele lui Moll, provădute cu marca de contravenție și subscriere.

Un Ungur despre viitórele alegeri.

Serbarea ăilei de 15 Martie din partea Maghiarilor, a avut darul de-a scôte la ivelă o curioasă „profetie“ a unui Ungur „veritabil“. E vorba de primarul din Teresiopol, Mamuzich Lazar, care la un banchet dat în onórea ăilei, a ținut o vorbire „ultra-liberală“. Mamuzich era odinioară „catolic intrasigent“, venind Banffy la cârmă s'a metamorfosât în „mameluc ban-

fist“, ér acum, după-ce Banffy s'a cam mai șters din fruntea ministeriului, profeseză principii kossuthiste. Dêr asta nu ne împórtă.

D-l Mamuzich însă a aflat de bine, ca din incidentul lui „15 Martie“ sê pozeze și ca „profet“ al vremilor „mai bune“. În înalta sa „inspirațiune“, vorbind despre viitórele alegeri de deputați, ăise:

„Ne este cunoscut faptul, că guvernul își aduna până acum ăcetele sale de alegători în cercurile naționalităților, unde cu sprijinul puterii oficióse învingea la sigur. La viitórele alegeri de deputați însă naționalitățile, încredându-se în deplina curățenie a alegerilor, vor merge la urnă în rânduri strînse, pentru-ca sê-și valideze drepturile politice în interesul lor de naționalitate bine priceput.

„Din viitórele alegeri vor eși întărite mai întâiu de tóte cele două partide independente, încât numărul lor se va urca până la 100. Partida poporală însă, ca cea mai agilă, pôte sê numere dimpreună cu Valahii, Slovaci și Sêrbii 90 de membri. Dêcă în-șe partida poporală și partidele naționalităților vor lupta fiă-care deosebit pentru câștigarea de mandate, cea dintăiu va avé 50, cele din urmă 40 de membrii. Ast-fel opoșiția intrégă va intra în dieta viitóre cu 191, eventual 200 de membrii“...

„Profetioul“ vorbitor conteză dêr la sigur, că naționalitățile se vor arunca în viitóre luptă electorală, și încă „cu mari nădejdi de isbândă“, în care cas se va spori puternic forța opoșiției în dietă. Passera málăiu viseză, și fantasia înfierbântată multe scie sê născócescă!

„Al cui e pământul, — e și patria“.

Sub titlul acesta „Erdélyi Gazda“ din a. c. publică un articol de fond, din care „Rev. Econ.“ estrage următoarele:

Pământul ajunge în mânilor naționalităților stréine, pentru-ca din cauza erisei agrare, ce ține extrem de mult, și din alte cause, clasa proprietarilor nu mai este în stare a-și susține pământul împovorat cu datorii, ci îl vinde celui-ce promite mai mult, fără considerare la aceea, dêcă acela e Maghiar, sêu altă nație! El voesce sê mântuiescă ceva din ruinele averei sale, — vină-i ajutorul dela orf-cine.

În comitatele: Pojon, Nitra, Trencin, Šopron și Moșon, stau nelocuite curii enorme, în locul lor Prusiani, Boemi, Moravi, ș. a. 'și-au întocmit cătune. În Ardeal bânșile românesci adună posesiunile Maghiarilor, ca sê le folosescă pentru întărirea naționalității lor. Până când pământul a fost în mânilor Maghiarilor, au înfruntat furtunile veacur de-arândul. Călcați în picioare, mai curând sêu mni târđiu ér s'au recules, pentru-ca pământul li-a dat putere nouă; însă nu va mai fi astfel, dêcă odată vor perde terenul de sub picioare. „Erd. G.“ intrébă deci: ce e de făcut? Și rêsponde, că statul și societatea maghiară nu trebuie sê stea cu mânilor încruciate, ci sê-și adune tóte puterile pentru a puté mântui, ce e de mântuit. Deposedările din partea vestică a țerei, deși îi neliniștesc, au totuși și partea lor bună. Stréinii vin cu capital mare, și împământenesc economia intensivă, învață limba, iubesc națiunea maghiară și se prefac cu timpul în membri folositori ai acesteia. Mult mai triste sunt stările din Ardeal. Aci curge o luptă fără sânge, dêr cu atât mai turbată în contra elementului maghiar, o luptă nutrită de dincolo de munții Predealului, — și posesiunile ocupate de bânșile românesci sunt pierdute pe veci pentru națiunea maghiară. Aci sê se începă reacțiunea cea mai energică, pentru-că altfel mai curând sêu mai târđiu vor perde Ardealul, oare de vécuri a fost susținător statului maghiar.

„Erd. G.“ vorbește apoi de lupta agresivă, ce o pórtă statul german în contra Polonilor din Posen prin banca de rente, ajutată de stat cu 10 milioane marce, ca prin sprijinul ei sê deposeze pe Poloni, înlocuindu-i cu elemente germane. Acest

sistem de luptă, început de Bismarck, crede, că ar fi potrivit și aici, dêr numai pentru apărarea posesiunilor maghiare. Spre acest scop ar fi mai acomodată o „Bancă ardeleană de rente“. Trebuie sê-și dea partea sa: statul, institutele de bani și „Emke“, care nu și-ar puté folosi mai bine, decât în modul acesta capitalul sêu de 1½ milion. Banca acêsta ar cumpêra posesiunile, pe cari proprietarii maghiari nu le mai pot susține, și le-ar împărți între proprietarii mijlocii și mică, cari sê le plătescă apoi prin amortisare. În acest chip s'ar puté face mult și pentru sanarea emigrării Sécuilor, dându-li-se tot ajutorul posibil, ca sê rămână aici. Reușiunea agricolă ardeleană încă trebuie sê favorizeze înființarea numitei bânșe în scopul mântuirii pământului transilvan din mâni stréine. „Erd. G.“ încheie cu cuvintele: „Periculum in mora“.

Literatură.

Suntem rugați a da loc următorului avis: „Se află sub tipar și va apăre în curând Pribeag! — Nori de fum. — Hașiș Murmur de isvóre, de Ioan Isif Sceopul red. la „Vulturul“. Prețul 75 cr. Trimis până la 10 Aprilie n. 50 cr. (+ 5 cr. porto de fie-care volum.) Comandele sunt a se adresa autorului în Oradea-mare (Nagyvárad).“

ULTIME SCIRI.

Fiume, 16 Martie. Scirea colportată prin ăiare, că archiducele Francisc Ferdinand ar fi respins sê primescă pe guvernatorul din Fiume și direcțiunea de finanțe din Fiume, este neadeverată. Vaporul „Pelikan“ n'a refuzat nici o corabiă cu tricolor maghiar.

Praga, 16 Martie. În ședința de ađi a dietei, locțiitorul Boemiei a anunțat, că președintele camerei de comerț Wohanka este numit mareșal suprem-locțiitor. Wohanka a mulțămît în limba cehă pentru numire și promite, că va conduce desbaterile obiectiv.

Washington, 16 Martie. O telegramă oficióșă anunță din Manilla, că în nóptea trecută 3000 de răsculați au înaintat de-alungul țermilor mării în direcția riului Paris, ca sê atace pe Americani. A fost un atac vehement, în care Americanii au respins pe răsculați, cari au pierdut numéroși morți și răniți și pe mulți din ei i-au pus în captivitate. Americanii au cuprins apoi Paris și Pateros.

Friedrichsruhe, 16 Martie. Osémintele lui Bismarck au fost înormântate ađi definitiv în mausoleul de aici. A participat și împêratul Wilhelm, însoțit de generalii Waldersee și Massow.

Madrid, 16 Martie. Consiliul de miniștri a fixat nouele alegeri pe ăia de 16 Aprilie pentru cameră, și 30 Aprilie pentru Senat. Camerele se vor întruni în 2 Iunie.

DIVERSE.

Reforma căsătoriei în America. Din New-York se anunță, că statul Dakota de nord vré sê introducă o însemnată reformă în căsătorie. S'a decis anume, că de aici înainte atât mirele, cât și mirésa trbue sê producă atestat despre sănătatea lor trupescă și sufletescă, dêcă vor sê se cunune. Pentru cercetar-a medicală se vor institui comisuni oficióse separate, înainte cărora trebuie sê se presinte mirii spre esaminare. Se va procede în privința acêsta conform modalităților întrebunțate la asigurările pe viață. Medicii trebuie sê fie cu deosebită băgare de sêmă, nu cumva vr'unul dintre miri este bețiv, sêu tuberculos, și n'au ei vre-o bôlă moștenită?

Țarul Petru cel Mare și femeile. Intre multe figuri interesante, cari au ședut pe tronul Țarilor, Petru cel Mare ocupă de sigur locul cel mai de frunte. El a pus temelie mării Rusiei, care înainte de el era tributara Poloniei. Însă Petru cel Mare avú în caracterul seu de om privat și astfel de trăsături, cari fac sê se reamintescă memoria lui Ivan cel gróznic. În privința acêsta Petru nu cunoscea excepțiune nici față cu femeile. Țarul Petru era numai de 10 ani, când și-a pierdut pe tatăl sêu, Țarul Alexis. Sora lui mașteră, Sofia cea cu inimă de bărbat, 7 ani nu l'a lăsat sê ocupe tronul și cu ajutorul regimentelor-Strelitz de gardă, cari numerau 50,000, esercita o putere absolută în imperiu. La vârsta de 16 ani Țarul Petru și-a arătat de-odată brațul sêu puternic de leu. Sprijinit de soldații sêi fideli, a arestat pe Sofia, a închis'o într'o mănăstire și pe multe mii de aderenți ai ei i-a executat parte pe Câmpul sânger, parte i-a deportat în Siberia. — Prima femeie a lui Petru fú încântătoarea fată a unui boier, Eudoxia Lapuchin. După trecerea celor dintăiu trei luni de miere, Petru și-a închis femeia într'o mănăstire, și s'a reîntors la vechile sale obiceiuri. Pururea el ținea cnuta în mână, adeseori chiar pumnalul, și rar trecea vr'un ospet prințiar, fără vêrsare de sânge. — După Eudoxia, Petru a învednicit cu grație mai lungă pe Ana Mons, amica învêșatului elvețian Lefort. Ana Mons a sciut sê-l cucerescă atât de mult, încât de dragul ei, Petru a părăsit șgârceania lui proverbială și încarca pe frumoasa femeie cu bani și daruri scumpe. Țarul însă a arestat'o și pe ea, în urmă a iertat'o și voi s'o i-a de soție, dêr Ana a preferat mai bine pe ambasadorul prusian Keyserling. După Ana urmă frumoasă damă da curte Maria Hamilton, care căđu jertfă Țarului nemilos. El a făcut sê fie dusă pe esafod și dacapitată. Petru însuși o însoți sprijinindu-o sê nu cadă, o înbrățișa și săruta, ér când capul i-a căđut sub nemilosul pâl, Țarul l'a ridicat și cu ochii lacrimați l'a sărutat. Ast-fel a procedat Petru c'o mulțime de femei dela curte.

Greutatea suveranelor. Regina Angliei, Victoria, cântăresce 95 kgr. Împêrătésa Germaniei, Augusta-Victoria cântărește 87. Țarina, care e de 27 de ani cântărește 57 kgr, Împêrătésa Austriei-Elisabeta (asasinată) cântărea 50 kgr. Suverana cea mai ușoră este regina Olandei: tinêra Maiestate Vilhelmina care cântăresce 34 kgr. (18 ani).

Fabricarea orológelor. De când folosirea orológelor de buzunar a luat întinderi atât de mari, încât în fiă-care an se vënd cu sutele de mii, fabricile de orológe încă s'au desvoltat în mod necunoscut până acum. Fiă-care rotiță și fiă-care pârțicea din orologiu își are măestrii sêi deosebiți, cari nu se ocupă cu alt-ceva, decât pregătind fiă-care acea parte din orologiu, care i-s'a încredințat. Aceștia duc pârțile lucrate de ei unui măestru-conducător, care compune apoi orologiu, aședând fiă-care parte la locul ei. Pe calea acêsta fabricarea orológelor merge foarte repede, așa că în timp de un cês, un măestru-conducător dá gata câte 9 orológe. Rotițele mai mică se taie cu o mașină din table de oțel. Intr'o ăi cu o singură mașină se pregătesc până în 10,000 de rotițe. Interesant este, că la aceste mașini la tóte fabricile din lume sunt aplicate de obicei femeii, ba chiar și construirea punctuală a orológelor este încredințată de obicei femeilor.

Récirea sórelui. Un savant profesor norvegian cu numele Mohn, a ținut ăilele acestea la Christiania o foarte interesantă conferență, demonstrând, ca și doctorul Birkedal, că sórele se rêscesc în chip neliniștitor și că mai înainte de un secol el va înceta de a mai degeja cea mai mică lumină, dêcă nu va primi de jos, dintr'o sursă neprevăđută, o nouă căldură.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Măsuri Henneberg

dela 45 cr. până la fl. 14.65 cr. metru, veritabile numai dela fabricile mele; negre, albe și colorate — țesătură, coloare și desenul cel mai modern. — Particularilor li-se trimite franco și liberate de vamă în casă.

— Mostre se trimit imediat la cerere. —

Fabricile de măsuri ale lui G. Henneberg (liferant al curții c. și r.) Zürich.

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Martie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.70
Renta de corone ung. 4%	97.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.20
Oblig. căil. fer. ung. de est. I. emis.	120.45
Bonuri rurale ungare 4%	96.50
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	162.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	141.25
Renta de argint austr.	101.10
Renta de hârtie austr.	100.85
Renta de aur austr.	119.95
Losuri din 1860.	139.80
Acții de-ale Băncii austro-ungară	916.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	396.25
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	368.40
Napoleonori	9.55 1/2
Mărci imperiale germane	58.97 1/2
London vista	120.45
Paris vista	47.75
Rente de corone austr. 4%	101.10
Note italiene	44.25

Cursul pieței Brașov.

Din 17 Martie 1899.

Bancnota rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint român. Cump.	9.43	Vënd.	9.45
Napoleon ori. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusescei Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcescei Cump.	10.72	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

S'a sfârșit cu tusea!

Cel mai bun mijloc de casă snt Bombóne de cépă

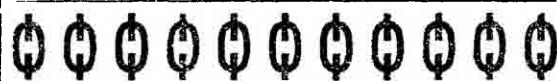
v-ritabile ale lui Oscar Tietze, care au efect grabnic contra tusei, răgușelei, febrei etc. Numai pregătirea specială a bombónelor mele asigură efectul. Fiă-care observe numele Oscar Tietze și marca cepei, de-ăre-ce există imitații stricăcioase.

In pachete à 20 și 40 cr.

Depot principal:

F. Krizan farmacist, Kremsier.

Depositi în Brașov și în cele mai multe Farmacii, Droguerii și Băcăniile din Austro-Ungaria. 14—20,473.

500 fl. plătesc celui ce va mai căpeta vre odată durere de dinți, ori îi va mirosi gura, după-ce va folosi

apa de dinți a lui Bartilla,

o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). Erezii A. Bartilla (E. Winkler), Viena, 19/1., Sommergasse 1.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se poate căpeta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco; 16 sticle cu 4 fl. 50 cr. franco.

Se capeta în Brașov la farmacia d-lui Victor Roth. 8—24,414

!! Ne mai auzi !!

191 obiecte splendide cu fl. 2.20.

- 1 Ciasornic aurit cu garanță de 3 ani.
- 1 lanț aurit.
- 1 etui de țigare.
- 1 oglindă fără de toaletă în etui.
- 1 notes legat în pânză engl.
- 1 garnitură de b toni prima Double aur.
- 1 părechiă cercei din prima Double aur cu petri imit.
- 1 garnitură de scris.
- 1 săpun parfumat.
- 22 condee pachetate original.
- 25 coli hârtie fină.
- 50 obiecte tre-buincioase la gospodărie

Aceste 191 obiecte lifereză numai cu fl. 220 (un ciasornic singur valorază atât) Casa elvețiană de Export:

H. Scheuer, Krakau.

Josefsgasse 46.

Ce nu convine să primesce îndărăt.

7—10,480.

Numai pentru particulari se trimite postavuri.

Un Coupon de 3.10 metri lung, suficient pentru o garnitură de haine bărbătești costă numai

fl. 2.80	stofă bună
fl. 3.10	" "
fl. 4.80	" "
fl. 6.	" "
fl. 7.75	fină
fl. 9.—	mai fină
fl. 10.50	forte fină
fl. 12.40	englezescă
fl. 13.95	Kamgarn

lână curată.

Depositul fabricii de postav Kiesel-Amhof in Brünn.

Mostre gratis și franco. — Liferările conform mostrei.

P. T. public se face atent, că cumpărând direct dela fabrică, are mare avantaj.

Spre lămurire următoarele: Adolf Kraus, comerciant de postavuri în Budapesta dă croitorului pentru comanda făcute la el de fl. 10.— un pantalon cu 50 cr., de fl. 20, un costum cu 1 fl., de fl. 60, un costum fin gratis.

Afară de acesta are croitorul rabat 3 fl.— per metru și 20%.

Aceste toate le plătesce particulari, cari comandă haine la croitor după cartea de mostre a lui Adolf Kraus.

8—24,09.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subserierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioase la stomach și pântece, în contra căreilor și acrelei la stomach, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite bôle femeescei a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încoace. — Prețul unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de golință și reumatism și a altor urmări de răcoală. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucați 20 cr. Cinci bucați 90 cr. Fie-care bucată de săpun pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiteră principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provincia se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La deposite se se ceară anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Coverte, în letă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 5 cr. se viad la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.